

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1989

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
453

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

- Ανάθεση έργου σε προσωπικό από το Περιφερειακό Γεν. Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» 1
- Έγκριση πρόσληψης προσωπικού στον Κρατικό Παιδικό Σταθμό Μανιακίου Φλώρινας 2
- Λειτουργία Μουσικών Γυμνασίων 3
- Διδασκόμενα μαθήματα και ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας στα Μουσικά Γυμνάσια 4

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. Δ2γ/οικ. 18856 (1)
Ανάθεση έργου σε προσωπικό από το Περιφερειακό Γεν. Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ».

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 1735/87.
2. Τα αριθ. 2266, 6548/89 έγγραφα του Περιφ. Γεν. Νοσ/μείου Παιδών Αθηνών «Η ΑΓ. ΣΟΦΙΑ» και την αριθ. 24941/876/29.11.88 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
3. Τις ανάγκες του Κοινοτικού Προγράμματος Μεσογειακής Αναιμίας, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τον αριθμό των προσώπων που είναι απαραίτητο να ασχοληθούν με μίσθωση έργου για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από 1.1.89 έως 31.12.89 για την κάλυψη των αναγκών του Κοινοτικού Προγράμματος Μεσογειακής Αναιμίας ως εξής:

1. Σε έναν (1) Εκπαιδευτή Γραμμάτων με γνώση και εμπειρία στα αντικείμενα Γραφομηχανή, Στενογραφία, Λογιστική.
2. Σε έναν (1) Εκπαιδευτή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών με γνώση και εμπειρία στα αντικείμενα χειρισμού προγραμματισμού και εφαρμογή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.
3. Σε έναν (1) Εκπαιδευτή φωτογραφίας με γνώση και εμπειρία στην ασπρόμαυρη και έγχρωμη φωτογραφία.
4. Σε έναν (1) εκπαιδευτή - τεχνίτη κατασκευής Δερματίνων ειδών με γνώση και εμπειρία στο Σχεδιασμό, κοπή και κατασκευή ειδών από δέρμα.

Η συνολική αμοιβή για τους τέσσερις (4) εκπαιδευτές ανέρχεται στο ποσό των εννέα εκατομμυρίων εξακοσίων χιλ. (9.600.000) δρχ.

Το έργο αφορά εργασίες που δεν ανάγονται στον κύκλο των καθηκόντων των υπαλλήλων που ήδη εργάζονται στο Νοσοκομείο.

Υπεύθυνος του Προγράμματος είναι ο Δ/ντής του Ψυχιατρικού τομέα Ι. Τσιάντης Παιδοψυχίατρος.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 1989

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΑΝΑΣΤ. ΠΕΠΟΝΗΣ
ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΑΠ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Αριθ. Δ2α/14148 (2)

Έγκριση πρόσληψης προσωπικού στον Κρατικό Παιδικό Σταθμό Μανιακίου Φλώρινας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 59 του Π.Δ. 410/88/(ΦΕΚ 191/88 Τ. Α') «κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργ. ιδιωτ. δικαίου του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και λοιπών ΝΠΔΔ».
2. Την πράξη του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης 213/11.5.87.
3. Τις επείγουσες ανάγκες του Κ.Π.Σ. Μανιακίου - Φλώρινας που δεν μπορούν να καλυφθούν από το υπάρχον προσωπικό ή με απόσπαση.
4. Το αριθ. ΑΠ. 69/11.4.89 έγγραφο του Σταθμού, αποφασίζουμε:

Ορίζουμε τον αριθμό του αναγκαίου για πρόσληψη προσωπικού στον Κρατικό Παιδικό Σταθμό Μανιακίου - Φλώρινας σε ένα (1) άτομο για βοηθητικό προσωπικό μαγειρείου και εγκρίνουμε την απόφαση του Δ/χου Συμβουλίου του Σταθμού που πάρθηκε στην αριθ. 7/10.4.89 συνεδρίασή του για την προσωρινή πρόσληψη της Μαρίας Τοπαλίδου του Θεοδώρου, σαν βοηθητικό προσωπικό μαγειρείου, από αναλήψεως υπηρεσίας μέχρι οκτώ (8) μήνες, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, για την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών αυτού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Μαΐου 1989

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΠ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Αριθ. Γ2/2300

Λειτουργία Μουσικών Γυμνασίων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Την υπ' αριθ. 3345/2.9.1988 (ΦΕΚ 649 Τ. Β/7.9.1988) Υπουργική Απόφαση που αφορά την ίδρυση και λειτουργία μουσικών

σχολείων όπως αυτή κυρώθηκε με το νόμο 1834/88.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 της κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Η/186/11.1.1989 (ΦΕΚ 12Β) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στους Υφυπουργούς Ν. Λεβογιάννη και Φιλ. Πετσάλη».

3. Τις προτάσεις της ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε με τη Γ2/4670/15.11.88 Υπουργική Απόφαση, για να μελετήσει θέματα εργαφών, φοίτησης, αξιολόγησης κ.τ.λ., των μαθητών των μουσικών γυμνασίων, αποφασίζουμε:

1. Στα μουσικά γυμνάσια εγγράφονται μαθητές της Α' τάξης άλλων γυμνασίων ύστερα από επιλογή. Η διαδικασία επιλογής διενεργείται από 15 μέχρι και 30 Ιουνίου κάθε σχολ. έτους, ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις από 1η μέχρι και 11 Σεπτεμβρίου.

Ο αριθμός των μαθητών που θα φοιτήσουν στην Α' τάξη καθορίζεται με απόφαση της αρμόδιας Δ/σης Δ.Ε. που εκδίδεται μέχρι το τέλος Μαΐου.

2. Οι γονείς των μαθητών που επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία επιλογής οφείλουν να υποβάλουν αίτηση στο μουσικό γυμνάσιο κατά το χρονικό διάστημα από 10 μέχρι και 25 Μαΐου.

Οι αιτήσεις αυτές καταχωρίζονται σε ειδικό πίνακα υποψηφίων.

Προκειμένου για υποψήφιους του μουσικού γυμνασίου Παλλήνης που είναι μόνιμοι κάτοικοι Παλλήνης, συνυποβάλλεται βεβαίωση της Κοινότητας Παλλήνης που πιστοποιεί ότι ο υποψήφιος είναι μόνιμος κάτοικος της Κοινότητας Παλλήνης.

3. Οι υποψήφιοι για επιλογή και φοίτηση σε μουσικό γυμνάσιο δε στερούνται του δικαιώματος υποβολής αίτησης για συμμετοχή σε κλήρωση σε πειραματικό γυμνάσιο (πρώην πρότυπο).

4. Για την επιλογή μαθητών σε μουσικό γυμνάσιο συγκροτείται επιτροπή επιλογής (Ε.Ε.) που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και αποτελείται από:

α. Ένα δημόσιο εκπαιδευτικό Κλ. 16, ως Πρόεδρο.

β. Το Διευθυντή του μουσικού γυμνασίου ή εάν αυτός δεν έχει οριστεί, άλλου δημόσιου γυμνασίου ως Αντιπρόεδρο.

γ. Τον Υποδιευθυντή ή άλλο καθηγητή του μουσικού γυμνασίου ή άλλου δημόσιου γυμνασίου ως Γραμματέα και

δ. Τέσσερις καθηγητές μουσικής, δημόσιους ή ωρομίσθιους, που υπηρετούν σε μουσικό ή άλλο δημόσιο γυμνάσιο, και τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

Σε κάθε Ε.Ε. ανατίθεται η αξιολόγηση μέχρι και 300 μαθητών.

Το σύνολο των επί μέρους Ε.Ε., εφόσον είναι περισσότερες από μία, αποτελεί τη Γ.Ε.Ε., της οποίας ο Πρόεδρος ορίζεται με την ίδια απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η Γ.Ε.Ε. ή όταν αυτή δεν υπάρχει, η Ε.Ε. έχει την ευθύνη της όλης διαδικασίας της επιλογής και της έκδοσης των αποτελεσμάτων.

Οι υποψήφιοι αξιολογούνται μόνο από τους εκπαιδευτικούς των εδαφίων α και δ αυτής της παραγράφου.

Με πρόσκληση του Προέδρου της Γ.Ε.Ε. ή όταν αυτή δεν υπάρχει, η Ε.Ε. συνέχεται μια εβδομάδα το αργότερο, πριν από την έναρξη της διαδικασίας επιλογής, με σκοπό την καλύτερη, κατά το δυνατό οργάνωση των σχετικών εργασιών και αντιμετώπιση των πιθανών προβλημάτων.

Τις εργασίες της Γ.Ε.Ε. όταν τέτοια δεν υφίσταται, εκτελεί η Ε.Ε.

5. Θέματα μουσικής στα οποία αξιολογούνται οι υποψήφιοι είναι: «ρυθμός», «ακουστική ικανότητα», «αυτοσχεδιασμός», «μουσική έφεση» και, εφόσον εξασφαλίζονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για εξέταση, το θέμα «αισθητική ευαισθησία» που μπορεί να αξιολογείται και με τεστ, κατά την κρίση της Γ.Ε.Ε.. Τα τεστ αξιολογούνται από έναν καθηγητή και ο συνολικός βαθμός τους πολλαπλασιάζεται επί πέντε (5).

Κάθενα από τα θέματα αυτά αξιολογείται ξεχωριστά από τον κάθε βαθμολογητή με εικοσάβαθμη κλίμακα και το σύνολο των μονάδων, που μπορεί να είναι μέχρι και εκατό (100), αποτελεί τον τελικό βαθμό του θέματος.

Η βαθμολογία του κάθε βαθμολογητή καταχωρίζεται σε ειδικό φύλλο εξέτασης υποψηφίων για το μουσικό γυμνάσιο και υπογράφεται από το βαθμολογητή. Το ειδικό αυτό φύλλο εξέτασης φέρει τη σφραγίδα του σχολείου και την υπογραφή του Δ/ντή του σχολείου.

6. Μετά το πέρας της διαδικασίας επιλογής συνέχεται, με πρόσκληση του Προέδρου της Γ.Ε.Ε., η Γενική Επιτροπή Επιλογής και με βάση τα ειδικά φύλλα εξέτασης, καταρτίζει πίνακα επιλογής των υποψηφίων.

Ειδικά για το μουσικό γυμνάσιο Παλλήνης επιλέγονται για να φοιτή-

σουν στο σχολείο αυτό από τον παραπάνω πίνακα και σύμφωνα με τη σειρά επιλογής των υποψηφίων, τόσοι μαθητές όσες είναι οι καθορισμένες θέσεις - και ανεξάρτητα από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας των μαθητών - μειωμένες κατά 6%. Το ποσοστό των 6% επί του συνόλου των θέσεων θα καλυφθεί από τον ίδιο πίνακα και σύμφωνα με τη σειρά επιλογής, με υποψήφιους που είναι μόνιμοι κάτοικοι Παλλήνης, και στη διαδικασία ειδικών εξετάσεων εξασφάλισαν τουλάχιστον τη βαθμολογική βάση που είναι το ήμισυ του γινομένου του αριθμού των θέμάτων που ορίζονται από την παράγραφο 5 αυτής της απόφασης επί εκατό (100).

Σε περίπτωση ισοβαθμίας γίνεται κλήρωση των ισοβαθμούντων μαθητών ενώπιον των γονέων τους και του Δ/ντή του σχολείου.

7. Μαθητής που περιλαμβάνεται στον αριθμό των εισαγομένων σε μουσικό γυμνάσιο οφείλει να υποβάλει, δια του κηδεμόνα του, στο Δ/ντή του σχολείου δήλωση ότι θα φοιτήσει στο μουσικό γυμνάσιο. Εφόσον η δήλωση αυτή δεν υποβληθεί το αργότερο μέχρι την ημέρα έναρξης των μαθημάτων, ο μαθητής διαγράφεται από τον πίνακα των εισαγομένων. Η κενή θέση που δημιουργείται καλύπτεται αμέσως από τον πρώτο κατά σειρά υποψήφιο που στον πίνακα επιλογής έχει το μεγαλύτερο άθροισμα μονάδων. Αυτός καλείται να μετεγγραφεί στο μουσικό γυμνάσιο.

Με τον ίδιο τρόπο καλύπτονται και κενές θέσεις που τυχόν προκύψουν από μετεγγραφή μαθητών της Α' τάξης του μουσικού γυμνασίου σε άλλο γυμνάσιο, μόνον εφόσον αυτή πραγματοποιηθεί μέχρι τη λήξη του α' τριμήνου. Οι κενές θέσεις που τυχόν δημιουργηθούν στις Β' και Γ' τάξεις ή στην Α' τάξη μετά τη λήξη του α' τριμήνου δεν συμπληρώνονται.

8. Μετεγγραφές μαθητών από άλλο σχολείο στο μουσικό γυμνάσιο δεν επιτρέπονται, με την επιφύλαξη της παραγρ. 7 της απόφασης αυτής.

Καθ' υπέρβαση του αριθμού των μαθητών που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 αυτής της απόφασης, εγγράφονται στην Α' τάξη μουσικού γυμνασίου διδύμοι αδελφοί μαθητών που γράφτηκαν στην Α' τάξη αυτού του σχολείου, εφόσον συμμετείχαν και αυτοί στις εισαγωγικές εξετάσεις και εξασφάλισαν τουλάχιστον τη βαθ/κή βάση.

Μετεγγραφές μαθητών από μουσικό γυμνάσιο (εσωτερικού και εξωτερικού) σε άλλο μουσικό γυμνάσιο επιτρέπονται «καθ' υπέρβαση» του αριθμητικού ορίου μαθητών κάθε τάξης και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

9. Στους επιτυχόντες μαθητές ο Δ/ντής του μουσικού γυμνασίου χορηγεί σχετικό σημείωμα, το οποίο κατατίθεται στο γυμνάσιο, όπου αυτοί είναι ήδη γραμμένοι. Ο Δ/ντής του σχολείου αυτού αποστέλλει στο μουσικό γυμνάσιο το ατομικό δελτίο του μαθητή.

Με την έναρξη του σχολικού έτους οι γονείς των μαθητών που καλούνται να φοιτήσουν στο μουσικό γυμνάσιο έχουν υποχρέωση να προσέλθουν στο σχολείο αυτό, προκειμένου να υπογράψουν το ατομικό δελτίο των παιδιών τους.

10. Για το χαρακτηρισμό της φοίτησης των μαθητών των μουσικών γυμνασίων ισχύουν τα αριθμητικά όρια που σε κάθε περίπτωση προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις για τους μαθητές των άλλων σχολείων προσαυξημένα κατά πενήντα (50) άπουσιες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Σύλλογος των καθηγητών μπορεί με πλήρως αιτιολογημένη πράξη του να θεωρήσει δικαιολογημένες μέχρι 100 άπουσιες, καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού απουσιών κατά περίπτωση.

11. Στους απόφοιτους του μουσικού γυμνασίου χορηγείται:

α) απολυτήριο τίτλος, στον οποίο αναγράφονται τα μαθήματα γενικής παιδείας και η επίδοση σε κάθε μάθημα και β) αποδεικτικό μουσικών σπουδών στο οποίο αναφέρονται τα μαθήματα μουσικής παιδείας καθώς και η περιγραφική αξιολόγηση του μαθητή, όπως αυτή έχει καταχωριστεί στο αντίστοιχο ατομικό δελτίο της Γ' τάξης. Υπόδειγμα αποδεικτικού μουσικών σπουδών επισυνάπτεται σ' αυτή την απόφαση.

12. Στα μουσικά γυμνάσια μαθήματα γενικής παιδείας είναι τα μαθήματα που ορίζονται από το Π.Δ. 438/85 για όλα τα ημερήσια γυμνάσια (εκτός του μαθητή της οικιακής οικονομίας) και επί πλέον η Γερμανική Γλώσσα και η Ιστορία Τέχνης.

Τα μαθήματα αυτά υπάγονται στην ομάδα Α' άρθρο 1 του Π.Δ. 465/81 και εξετάζονται και βαθμολογούνται χωριστά.

Η διδασκαλία και αξιολόγηση των μαθημάτων γενικής παιδείας στα μουσικά γυμνάσια γίνονται με βάση τα οικεία αναλυτικά προγράμματα, τις ισχύουσες διατάξεις καθώς και τις επιμέρους οδηγίες του Π.Ι. και του ΥΠΕΠΘ.

Ειδικά για το μάθημα της Γερμανικής Γλώσσας ισχύει το αντίστοιχο αναλυτικό πρόγραμμα της Α' τάξης των κλασικών λυκείων.

Για το μάθημα της Ιστορίας της Τέχνης ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα που ορίζεται από τη σχετική υπουργική απόφαση.

13. Στα μουσικά γυμνάσια μαθήματα μουσικής παιδείας είναι τα ακόλουθα:

Γενική Μουσική, Παραδοσιακή Μουσική (φωνητική και οργανική), Χορωδία, Σύγχρονη Μουσική Τεχνολογία, Εργαστήρι των τεχνών του λόγου, Πολύτεχνη έκφραση, Υμνολογία και Ατομικά μουσικά μαθήματα.

Η ειδική διδακτική όλων των μουσικών μαθημάτων (γενικής και ειδικής μουσικής παιδείας) καθορίζεται με οδηγίες που στέλνονται από το ΥΠΕΠΘ.

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών στα μαθήματα ειδικής μουσικής παιδείας είναι περιγραφική και στηρίζεται στις ατομικές εργασίες, στην προσπάθεια και πρόοδο, στις ικανότητες και μουσικές δεξιότητες του μαθητή.

Στο τέλος κάθε τριμήνου ο καθηγητής καταχωρίζει τα στοιχεία αξιολόγησης του κάθε μαθητή σε ειδική καρτέλα, ο τύπος της οποίας καθορίζεται με σχετική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας.

Τα στοιχεία αξιολόγησης στόχο έχουν να δώσουν πλήρη, κατά το δυνατό, εικόνα της επίδοσης και εξέλιξης του μαθητή στη μουσική.

Τα παραπάνω στοιχεία τίθενται υπόψη των γονέων - κηδεμόνων των μαθητών, εφόσον το ζητήσουν.

Η γενική επίδοση των μαθητών στα μαθήματα ειδικής μουσικής παι-

δείας δεν επηρεάζει την προαγωγή ή απόρριψη του μαθητή, αποτελεί όμως στοιχείο του σχολείου και κριτήριο για την παραμονή του ή όχι στο μουσικό γυμνάσιο.

14. Ο σύλλογος των διδασκόντων με βάση τα στοιχεία της περιγραφικής αξιολόγησης του κάθε μαθητή και μετά από εκτίμηση της γενικής επίδοσής του στα μουσικά μαθήματα, αποφαινεται στο τέλος του διδακτικού έτους αν το συμφέρον του μαθητή απαιτεί την παραμονή του στο μουσικό γυμνάσιο ή τη μετεγγραφή του σε άλλο γυμνάσιο. Μαθητής, για τον οποίο ο σύλλογος αποφανθεί, ότι, λόγω της χαμηλής επίδοσής του στα μουσικά μαθήματα, δεν μπορεί να συνεχίσει τη φοίτησή του στο μουσικό γυμνάσιο, μετεγγράφεται υποχρεωτικά σε άλλο γυμνάσιο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

15. Όσα θέματα (προαγωγή, απόρριψη, κυρώσεις κλπ.) δεν αναφέρονται στην απόφαση αυτή ρυθμίζονται με τις πάγιες διατάξεις που εφαρμόζονται και στα άλλα γυμνάσια.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 30 Μαΐου 1989

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ .....

ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ .....

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 199.-199.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΙ

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ: .....

ΜΗΤΡΩΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ: ..... ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ

ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ: .....

ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ: ..... ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΔΗΜΟΥ ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ .....

ΝΟΜΟΥ .....

..... μαθητ .....

..... του ..... και της .....

παρακολούθησε κατά το σχολ. έτος 199. - 199. τα μαθήματα μουσικής παιδείας που διδάσκονται στην τρίτη (γ') τάξη του μουσικού γυμνασίου και η ετήσια επίδοσή του κατά μάθημα είναι:

ΓΕΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ .....

ΕΛΛΗΝ. ΠΑΡΑΔΟΣ. ΜΟΥΣ. ....

ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ .....

ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΜΑΘ. ....

ΧΟΡΩΔΙΑ .....

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΥΣ. ΤΕΧΝΟΛΟΓ. ....

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΧΝΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ .....

ΠΟΛΥΤΕΧΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ .....

.....199. ....

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΟΙ ΚΑΘΗΤΗΤΕΣ

Ο συντάκτης του τίτλου

Αριθ. Γ2/2299

(4)

Διδασκόμενα μαθήματα και ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας στα Μουσικά Γυμνάσια.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 της κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Η/186/11.1.89 (ΦΕΚ 12/Β) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στους Υφυπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ν. Λεβονιάδη και Φιλ. Πετσάλη».

2. Την αριθμ. 3345/2.9.88 (ΦΕΚ 649 Τ.Β'/7.9.88) Υπουργική απόφαση που αφορά την ίδρυση και λειτουργία μουσικών σχολείων όπως αυτή κυρώθηκε με το νόμο 1834/88.

3. Τις προτάσεις της ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε με την Γ2/15.11.89 Υπουργική απόφαση για να μελετήσει αναλυτικά προγράμματα των ειδικών μαθημάτων του Μουσικού Γυμνασίου, αποφασίζουμε:

Τα διδασκόμενα μαθήματα και οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας τους στα μουσικά γυμνάσια ορίζονται ως εξής:

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α	Τ Α Ξ Ε Ι Σ	
	Α'	Β'
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	Ώρες/Εβδομάδα	Ώρες/Εβδομάδα
Θρησκευτικά	1	1
Αρχαία Ελληνική Γραμματεία	4	4
Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4	3
Ιστορία	2	2
Αγγλικά	3	3
Γαλλικά ή Γερμανικά	2	2
Μαθηματικά	4	4
Γεωγραφία	2/-	2/-
Βοτανική - Ζωολογία	-/2	-
Ιστορία της Τέχνης	2	2
Καλλιτεχνικά	2	2
Φυσική	-	2
Χημεία	-	1
Φυσική Αγωγή	2	2
Ανθρωπολογία	-	-/2
Σύνολο	28	30

Μουσικής Παιδείας	Ώρες/Εβδομάδα	Ώρες/Εβδομάδα
Γενική Μουσική	2	3
Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική	4	4
Υμνογραφία	1	1

Ατομικά μουσικά μαθήματα	1	1
Χορωδία	3	3
Σύγχρονη Μουσική Τεχνολογία	-	-
Εργαστήρι των τεχνών του λόγου	2	2
Πολύτεχνη έκφραση	4	2

Σύνολο	17	16
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	45	46

Εξαιρετικά και μόνο για το σχολικό έτος 1988-89 στην Α' τάξη του Μουσικού Γυμνασίου Παλλήνης τα μαθήματα Σύγχρονη Μουσική Τεχνολογία και Θρησκευτικά διδάσκονται από 2 ώρες την εβδομάδα το καθένα, ενώ δε διδάσκεται το μάθημα της Υμνογραφίας.

Από το σχολικό έτος 1989-90 διατίθενται πρόσθετα στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Α' και της Β' τάξης δύο ώρες την εβδομάδα για την πραγματοποίηση μουσικών εκδηλώσεων (συναυλιών κ.λπ.) και τρεις ώρες για απογευματινή μελέτη.

Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη των διδασκομένων μαθημάτων στην Α' και Β' τάξη των μουσικών γυμνασίων ορίζονται αναλυτικά ως εξής:

Για τα μαθήματα γενικής παιδείας εφαρμόζονται τα οικεία αναλυτικά προγράμματα των Α' και Β' τάξεων του ημερήσιου γυμνασίου εκτός του μαθήματος της Γερμανικής Γλώσσας για το οποίο ισχύει το αναλυτικό πρόγραμμα της Α' τάξης του κλασικού λυκείου και της Ιστορίας της Τέχνης για την οποία εφαρμόζεται το αναλυτικό πρόγραμμα όπως αυτό ορίζεται από αυτή την απόφαση.

Για τα μαθήματα μουσικής παιδείας το αναλυτικό πρόγραμμα καθορίζεται κατά μάθημα ως εξής:

1. Γενική Μουσική

Τάξη Α' ώρες 2

Σκοπός

Στόχος της διδασκαλίας του μαθήματος είναι η εισαγωγή των παιδιών στον κόσμο της μουσικής και η ανάπτυξη (με θεωρητική ανάλυση, πρακτική άσκηση και ακουστικά παραδείγματα) των βασικών εννοιών και της θεωρίας της μουσικής.

Το μάθημα της μουσικής δεν αποβλέπει στη δημιουργία επαγγελματιών, αλλά στην καλλιέργεια και ευαισθητοποίηση του νέου ανθρώπου στο χώρο της μουσικής και στον εφοδιασμό του με τα μέσα που θα τον βοηθήσουν να την κατανοεί και να εκφράζεται μέσα απ' αυτή και μ' αυτή.

Διδακτέα ύλη (Α' τάξης)

Εισαγωγή στη μουσική. Θεωρία της μουσικής. Γενικές έννοιες.

1. Η τέχνη της μουσικής και η θέση της ανάμεσα στις αξίες του πολιτισμού.

2. Ο ήχος και οι ιδιότητές του. Ήχος (ακοή, ύψος, ένταση, χροιά, διάρκεια, έκφραση, το φαινόμενο της συνήχησης).

3. Πως η τέχνη της μουσικής αξιοποιεί τις ιδιότητες του ήχου (μελωδία, δυναμική, ηχοχρώμα, ρυθμός, έκφραση, ετεροφωνία, πολυφωνία, αρμονία).

4. Ιστορικές και γεωγραφικές διαφοροποιήσεις της μουσικής έκφρασης.

5. Άλλες ιδιότητες του ήχου και της μουσικής.

6. Το πρόβλημα ορισμού της μουσικής.

7. Βασικές έννοιες της μουσικής μορφολογίας και δομής.

Μέλος - μελωδία, συχνότητα HERTZ, ακουστική περιοχή, υπόφοι, υπέρχοι, η οκτάβα και οι υποδιαίρεσεις της, ημιτόνιο - τόνος, συγκερασμένο σύστημα, σχετική και απόλυτη ακοή.

Μουσική σημειογραφία. Ονοματοθεσία φθόγγων, το πεντάγραμμο, τα κλειδιά, θέσεις φθογοσχημάτων, η χειρονομική στο σχετικό Σ.Σ.Σ. σύστημα, συμβολισμός των φθόγγων στο χώρο, ασκήσεις.

Ρυθμός, διάρκειες φθόγγων, αξίες, σχήματα φθογοσχημάτων, σχέσεις αξιών, ρυθμικά ονόματα κατά το σχετικό Σ.Σ.Σ. σύστημα, παύσεις, ασκήσεις.

Ο ρυθμός στην τέχνη - απόπειρα ορισμού.

Το μέτρο - ποιητικά μέτρα, μουσικά μέτρα, ελλίπες μέτρο, συγκοπή - αντιχρονισμός, ρυθμική αγωγή, ειδικές παρατηρήσεις για το ρυθμό στη μουσική.

Σημεία επαναλήψεων - παραπομπές, «τυπικές κινήσεις» μέτρησης, ασκήσεις, σύζευξη διάρκειας - παρεστιγμένα φθογοσχηματα και αντίστοιχες παύσεις τους.

Βασικές χρονικές αξίες και τα «ρυθμικά» ονόματά τους κατά το σχετικό

Σ.Σ.Σ. σύστημα, ασκήσεις, συνδυασμός ρυθμικών αξιών και ονομάτων φθόγγων, ασκήσεις.

Δυναμική - επίπεδα εντάσεων (δυναμικοί χρωματισμοί) ασκήσεις - πίνακες.

Η ένταση και οι προσδιορισμοί της - σχέση έντασης και «ποιότητας».

Έκφραση - άρθρωση. Εκφραστικοί χρωματισμοί, πίνακες - ασκήσεις.

Όροι που επηρεάζουν τη ρυθμική αγωγή - λέξεις που μπαίνουν πριν ή και μετά τους όρους της ρυθμικής αγωγής, ασκήσεις.

Κλίμακες (σκάλες) - μείζονες και ελάσσονες τρόποι στην ευρωπαϊκή μουσική, μείζονες και ελάσσονες κλίμακες - μείζονες κλίμακες - πίνακες, αλλοιώσεις, ασκήσεις, ελληνικό και διεθνές σύστημα ονομασίας των φθόγγων - «χειρονομική» στο Σ.Σ.Σ. σύστημα. Διαστήματα - μορφές διαστημάτων - διατονικές, χρωματικές και εναρμόνιες διαδοχές φθόγγων, ασκήσεις, κατηγορίες διαστημάτων, ο «αριθμός» των διαστημάτων, ασκήσεις, το είδος των διαστημάτων (μικρά, μεγάλα, ηυξημένα, ηλαττωμένα, καθαρά). Ελάσσονες κλίμακες, «φυσική - πρότυπη» ελάσσων κλίμακα του λα, ασκήσεις, μείζονες και ελάσσονες κλίμακες με αλλοιώσεις, μείζονες κλίμακες με διέσεις, μείζονες κλίμακες με υφέσεις, ελάσσονες κλίμακες με διέσεις, ελάσσονες κλίμακες με υφέσεις, η μέθοδος του «κινήτου ντο» ομώνυμες και σχετικές κλίμακες. Αντίδρομες τροχιές των κλιμάκων - αναγνώριση κλιμάκων και οπλισμών, ασκήσεις.

Ηχώχρωμα, παράγοντες διαμόρφωσης του ηχοχρώματος, μουσικά όργανα είδη (αερόφωνα, μεμβρανόφωνα, χορδοφωνα, ιδιόφωνα), οργανικά και φωνητικά σύνολα - νέες προσοπτικές μουσικής δημιουργίας. Δυτική συμφωνική ορχήστρα - έγχορδα, πνευστά, κρουστά της ορχήστρας, διάταξη των οργάνων και των φωνών σε μια συμφωνική ορχήστρα και χωρωδιά - πληκτροφόρα όργανα, νυκτά, έγχορδα. Η ανθρώπινη φωνή.

Συνήχηση. Ετεροφωνία, πολυφωνία, ομοφωνία, τονικότητα - πολυτονικότητα - ατονικότητα, στοιχεία αρμονίας - τρίφωνες συγχορδίες, απλές συγχορδίες, ασκήσεις, πίνακες, μεταφορά (TRANSPORTO), τρόποι ανάγνωσης ενός μουσικού κειμένου, ασκήσεις.

Για τη διδασκαλία αυτού του αναλυτικού προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν οι ασκήσεις, οι πίνακες, τα μουσικά παιχνίδια, τα τραγούδια του βιβλίου της Α' Γυμνασίου, οι έξι κασέτες που το συνοδεύουν και φυσικά ασκήσεις, τραγούδια που θα χρησιμοποιηθούν στα μαθήματα εφαρμογών, στα μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα, στη χωρωδιά, στο πιάνο κ.λπ.

Τάξη Β' 3 ώρες

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής είναι να καλλιεργήσει το μουσικό αισθητήριο των μαθητών και γενικότερα να συντελέσει στην πνευματική και ψυχική τους ανάπτυξη με τη σωστή φωνητική εξάσκηση, την ακρόαση και εδoικειωση με την καλή μουσική, ιδιαίτερα με τη γνήσια παραδοσιακή και σύγχρονη ελληνική και με την απόκτηση στοιχειωδών θεωρητικών και ιστορικών γνώσεων βασισμένων στην πράξη και σε ακουστικές εμπειρίες.

Ειδικότερα επιδιώκεται η γνωριμία των μουσικών πολιτισμών, εξευρωπαϊκών, ευρωπαϊκών και ιδιαίτερα του ελληνικού μουσικού πολιτισμού με όχημα την ιστορία της μουσικής, ιδωμένη διαχρονικά και γεωγραφικά.

Διδακτέα ύλη

Α. Δύο ώρες: Ιστορία, μορφολογία, οργανογνωσία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Απαρχές της μουσικής

Μέσα της μουσικής έκφρασης

Η χρήση της μουσικής

Σύγχρονη αντιμετώπιση της πανανθρώπινης μουσικής προσφοράς

Δρόμοι μέσα από τους οποίους διαχέυτηκαν οι μουσικές αναζητήσεις.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

(Κίνα, Ιαπωνία, Μογγολία, Βιετνάμ, Βασιλεία Ιμαλαίων, Ινδοκίνα, Ινδονησία)

Γενικά χαρακτηριστικά

Η έντεχνη μουσική της Άπω Ανατολής. Γενικές υποδιαίρεσεις

Τα βασίλεια των Ιμαλαίων

Θιβέτ

Ινδονησία

Χερσόνησος της Ινδοκίνας

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

(Αρχαία Αίγυπτος, λαοί της Μεσοποταμίας, Ισραήλ)

Ταξίδι στο παρελθόν

Αρχαία Αίγυπτος

Μεσοποταμία (Σουμέριοι, Ασσύριοι, Χαλδαίοι, Βαβυλώνιοι, Πέρσες)

Ισραήλ

Η Αραβική και Ισλαμική μουσική

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Η μουσική των Ινδιάνων

Ευρωπαϊκές επιδράσεις

Η αφρικανική συμβολή

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Μουσική παράδοση της βόρειας Αυστραλίας

Μουσική παράδοση της νότιας Αυστραλίας

ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ - ΠΟΛΥΝΗΣΙΑ - ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Προϊστορική Ελλάδα

Ομηρική εποχή

Αρχαϊκή εποχή (7ος - 5ος αι. π.Χ.)

Μουσική και παιδεία

Αρχαίο δράμα

Η παρακμή

Γενική θεώρηση

Μουσικά όργανα

Μουσικά συστήματα

Θεωρητικοί της μουσικής

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Η εκκλησιαστική μουσική των τριών πρώτων αιώνων

Η προέλευση της εκκλησιαστικής μουσικής

Η εκκλησιαστική και κοσμική μουσική τον 4' αιώνα

Η μουσική του βυζαντινού χώρου από τον 5' έως τον 14' αιώνα

Ιωάννης ο Δαμασκηνός και η συμβολή του στη διαμόρφωση της εκκλησιαστικής μουσικής.

Η κοσμική μουσική - το λειτουργικό δράμα στο Βυζάντιο

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ

ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Χώρες της Μεσογείου

Ηπειρωτική Ευρώπη

Περιοχή του Ατλαντικού

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ Α' ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ μ.Χ.

Η εκκλησιαστική μουσική στη Δύση

Η μουσική της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας μέχρι τον 7ο αιώνα

Αμβροσιανό μέλος

Γρηγοριανό μέλος

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Πολυφωνία

Τα πρώτα συστήματα της πολυφωνίας

«ARS ANTIQUA» - Σχολή της Παναγίας των Παρισίων

ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΩΣ ΤΟΝ 18ο ΑΙΩΝΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΔΡΑΜΑ - ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΙ - ΤΡΟΥΒΕΡΟΙ

Τα μουσικά όργανα στην Ευρώπη ως το 18ο αι.

Λειτουργικό δράμα

Τροβαδούροι - Τρουβέροι

Ερωτοτραγουδιστές - Αρχιτραγουδιστές

Η μορφή των τραγουδιών

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ «ARS NOVA»

15ος ΑΙΩΝΑΣ

Γαλλοφλαμανδική Σχολή - Περίοδος πρώτη

Γαλλοφλαμανδική Σχολή - Περίοδος δεύτερη

Μουσική τυπογραφία

16ος - ΧΡΥΣΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑΣ

«Εθνικοί» προσανατολισμοί της μουσικής των ευρωπαϊκών λαών

Ιταλική Αναγέννηση

Αναγέννηση στην Ισπανία και Πορτογαλία

Αναγέννηση στην Αγγλία

Αναγέννηση στη Γερμανία

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΠΑΡΟΚ (1600-1750)

Το Μπαρόκ στην Ιταλία - Η γέννηση της όπερας

Η ενόργανη μουσική στην Ιταλία

Η θρησκευτική μουσική στην Ιταλία

Το Μπαρόκ στην Ισπανία και Πορτογαλία

Το Μπαρόκ στην Αγγλία
Το Μπαρόκ στη Γαλλία
Το Μπαρόκ στη Γερμανία
Γκέοργκ Φρήντριχ Χαίντελ
Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ
Β. Μία ώρα

Σύνδεση βασικών συγχορδών, αναστροφές, συγχορδίες μεθ' εβδόμης δευτερεύουσες συγχορδίες, σταδιακή τους ένταξη στη διαδικασία της εναρμόνισης, δευτερεύουσες συγχορδίες σε αναστροφή, δευτερεύουσες συγχορδίες μεθ' εβδόμης, συγχορδίες μεθ' ενάτης, ενδεκάτης, δεκάτης τρίτης, διαβατικοί φθόγγοι, ποικίλματα, καθυστερήσεις, προηγήσεις, κοντινές μετατροπές, μακρινές μετατροπές.

Οι ασκήσεις θα προβλέπουν και αριθμημένο μπάσο αλλά και ανάρθμο, μπάσο και μελωδία.

2. Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική

Κλάδοι

α. Φωνητική Παραδοσιακή Μουσική

β. Οργανική Παραδοσιακή Μουσική

Τάξη Α' ώρες 4

Σκοπός

Σκοπός του α' κλάδου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές το αντικείμενο, να διδαχθούν το σύστημα της παραδοσιακής μουσικής, να γνωρίσουν το ρεπερτόριο και τον πλούτο της παραδοσιακής μουσικής, να ασκηθούν στην εφαρμογή και, τέλος, να διδαχθούν βασικές αρχές έρευνας και διάσωσης της παραδοσιακής μουσικής. Σκοπός του β' κλάδου είναι 1) η πρακτική υποστήριξη της θεωρητικής γνώσης της παραδοσιακής μουσικής, μέσα από τη γνωριμία των μαθητών με τις κλίμακες, τις τεχνικές και το ύφος της παραδοσιακής μουσικής, 2) η εκμάθηση του ταμπουρά ως οργάνου αναφοράς τόσο για μονόφωνη εκτέλεση κομμάτων, όσο και για αρμονική συνοδεία και 3) η συμμετοχή των μαθητών σε οργανικά σύνολα παραδοσιακής μουσικής.

Διδακτέα ύλη

Α' Κλάδος ώρες 3

1. Εισαγωγή στην παραδοσιακή μουσική

Ορισμοί (βασικές έννοιες εθνομουσικολογίας)

Στοιχεία ιστορίας της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Βασικά στοιχεία εθνομουσικολογίας της μουσικής (συγκριτική θεώρηση έντεχνης - παραδοσιακής μουσικής και εντοπισμός ιδιαίτεροτήτων της παραδοσιακής μουσικής).

Κατηγορίες παραδοσιακής μελοποιίας (γενικές - ειδικές).

2. Εισαγωγικά στη μουσική γραφή

- Στοιχεία θεωρίας των συνόλων/απεικόνιση.

- Αναπαράσταση - αντιπροσώπευση / σύμβολο.

- Κώδικας (άμεσος - έμμεσος).

- Ο γλωσσικός κώδικας.

- Η γραφή ως κώδικας.

- Το μουσικό γεγονός και η αναπαράστασή του.

- Η μουσική γραφή.

↳ Το ευρωπαϊκό σύστημα μουσικής γραφής και η συναρτησιακή λογική του.

- Η λογική του βυζαντινού συστήματος μουσικής γραφής.

- Σύγκριση της μίας με την άλλη γραφή.

3. Εισαγωγή στη θεωρία της Βυζαντινής μουσικής.

- Μουσική γραφή.

- Όλοι οι χαρακτήρες ποσότητας:

(ισο, ολίγο, απόστροφος)

(κεντήματα, πεταστή)

(κέντημα, πεταστή με ολίγο, ελαφρό)

(κεντήματα με ολίγο, υπορροή)

(υψηλή, χαμηλή)

- διαπλοκές και συνθέσεις των χαρακτήρων ποσότητας

(μέχρις αναβάσεως και καταβάσεως 7-φωνίας)

- χρονικοί χαρακτήρες

(υφέν, κλάσμα, απλή, γοργό)

- ειδικές μορφές

(γοργό και απλή, υπορροή με γοργό, υπορροή με γοργό και απλή, συνεχές ελαφρό, συνεχές ελαφρό με κλάσμα)

- οι 4 βασικοί χαρακτήρες ποσότητας

(βαρεία, φημιστό, αντικένωμα, ομαλό)

(αντικένωμα και απλή)

(ποιοτική ενέργεια πεταστή και κεντημάτων)

Β' Κλάδος ώρα 1

- Γνωριμία με το όργανο:

Ονοματολογία του οργάνου και των μερών του, κατασκευαστικά του οργάνου, είδη ταμπουράδων, σύντομη ιστορία του οργάνου και της χρήσης του στον ελλαδικό και ανατολίτικο χώρο.

- Πρώτη επαφή με το όργανο, τη χρήση του και τις δυνατότητές του:

Στήριξη του οργάνου, τρόπος χρήσης της πέννας, τρόπος λειτουργίας του αριστερού χεριού, συνδυασμός (πρακτική από μαθητές) δυνατότητες του οργάνου (μελωδική, αρμονική, ρυθμική συνοδεία - οργανοσχηρία σύγχρονα με τραγούδι).

Διαστήματα της παραδοσιακής μουσικής:

Αντιπαραβολή των κλιμάκων του πλ. Δ' με την DO MAGGIORE, αναγνώριση με το μάτι και το αυτί των τεσσάρων βασικών διαστημάτων των διατονικών ήχων.

- Κλίμακα του Νη

Γνωριμία των φθόγγων κατά τετράχορδα, διδασκαλία της συνεχούς δακτυλοθεσίας σε ανάβαση και κατάβαση, μετάβαση σε υπερβατή δακτυλοθεσία. Εφαρμογές σε απλά τραγούδια κλιμακούμενης δυσκολίας.

- Απλοί ρυθμοί (2-σημοί, 3-σημοί, 4-σημοί). Απλές πεννιές.

Στοιχεία ρυθμικής ετεροφωνίας (ανάλυση σε πεννιές απλών ρυθμών).

- Επέκταση της διδασκαλίας σε τραγούδια των πρώτων ήχων από το Πα.

- Γνωριμία με το σκληρό διάτονο.

Τάξη Β'

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι αυτός που ορίζεται για την Α' τάξη.

Διδακτέα ύλη

Α' Κλάδος ώρες 3.

Διδάσκεται η ύλη που ορίζεται για την Α' τάξη, συμπληρωμένη με τα ακόλουθα:

- ειδικοί χαρακτήρες ποσότητας, ποιότητας και χρόνου οξεία, στρεπτό, τρομικό, γοργό, παρεστιγμένο, δίγοργο, δίγοργο παρεστιγμένο, τρίγοργο, τρίγοργο παρεστιγμένο, αργό, ημιόλιο, τριημίαργο)

- Ανάλυση της στενογραφικής υποστάσεως των μαρτυριών φθόγγων και ήχων.

Εισαγωγή στην τροπικότητα

- έννοια του μουσικού τρόπου

- υπόσταση του βυζαντινού ήχου

- εισαγωγή στις κατά ήχους μελοποιίες με Πλ. Δ', Α' ήχους και τους του σκληρού διατόνου.

- Διδασκαλία του συστήματος των διατονικών ήχων.

- Εισαγωγή στην τεχνική της μεταγραφής από βυζαντινή παρασημαντική σε πεντάγραμμα.

- Μελέτη των ισοκρατημάτων και των συστημάτων οργανικής συνοδείας των μελωδιών της παραδοσιακής μουσικής.

Β' Κλάδος ώρα 1

- Συνέχεια των ασκήσεων με διαστήματα

- Γυμνάσματα και τραγούδια με γοργό

- Κλίμακες του μαλακού και του σκληρού διατόνου με σχετικά παραδείγματα

- Ρυθμοί 4-σημοί και 3-σημοί σε διάφορες ποικιλίες παράλληλα με την εισαγωγή στους αντίστοιχους χορούς. Απλή ρυθμική ανάλυση με πεννιές

- Εισαγωγή σε απλά, ποικίλματα των μελωδιών

- Εισαγωγή στη τεχνική του αντίχειρα και του ίσου

- Εισαγωγή στην αρμονική συνοδεία με ταμπουρά

3. Ατομικά μουσικά μαθήματα (1 ώρα)

Τάξεις Α' και Β'

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι να ασκηθεί ο μαθητής στο πιάνο και σε παραδοσιακά όργανα που θα τα χρησιμοποιήσει στη συνέχεια των μουσικών σπουδών του.

Διδακτέα ύλη

Η διδακτέα ύλη προσαρμόζεται στις ανάγκες και ικανότητες του κάθε μαθητή ατομικά.

4. Χορωδία

Τάξη Α' ώρες 3

Σκοπός

Το μάθημα της χορωδίας σκοπό έχει α) να καλλιεργήσει τη φωνή των μαθητών, β) να διδάξει σ' αυτούς την τεχνική της φωνητικής αγωγής, γ) να τους γνωρίσει τις ερμηνευτικές αντιλήψεις από εποχή σε εποχή και από συνθήκη σε συνθήκη, δ) να κάνει γνωστές στους μαθητές τις αντιλήψεις εναρμόνισης μιας μελωδίας και να δώσει σ' αυτούς την ευκαιρία να δοκιμάσουν και

οι ίδιοι τέτοιες εναρμονίσεις ε) να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν τη θέση της χορωδίας μέσα σε ένα συμφωνικό έργο.

Διδακτέα ύλη

Χορωδιακά τραγούδια δίφωνα και τρίφωνα από το παραδεδεγμένο χορωδιακό ρεπερτόριο από το Μεσαίωνα και την Αναγέννηση ως το Μπαρόκ, τον Κλασικισμό, το ρομαντισμό, τις εθνικές Σχολές, τα κινήματα του 20ου αιώνα και ως την Ελληνική Χορωδιακή Μουσική.

Παράλληλα το πρόγραμμα της χορωδίας παρακολουθεί τις ανάγκες του σχολείου στη διοργάνωση σχολικών γιορτών ή άλλων μουσικών εκδηλώσεων που αποφασίζουν οι μαθητές και οι καθηγητές.

Τάξη Β' ώρες 3.

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι αυτός που διατυπώνεται για την Α' τάξη.

Διδακτέα ύλη

Η ύλη της Α' τάξης με επέκταση σε έργα χορωδιακά με μικρά ορχηστρικά σύνολα και με σολίστες.

5. Σύγχρονη μουσική τεχνολογία

Τάξη Α' (ώρες 2)

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μαθητών με τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας και τη χρήση τους και η απόκτηση σχετικών γνώσεων, βασικών για τη δημιουργική αξιοποίησή τους στο χώρο της Μουσικής.

Διδακτέα ύλη

Γενική εισαγωγή, Έννοια της πληροφορίας

Εισαγωγή στην ακουστική

Εισαγωγή στο ηχόχρωμα

Ηχόχρωμα και μουσική

Χρήση ψηφιακών τεχνικών

Εισαγωγή στη χρήση μικτών μορφών

Σύνθεση ηχητικών και μουσικών μορφωμάτων

Ασκήσεις - Τεστ

6. Ιστορία της τέχνης

Τάξη Α' ώρες 2

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι α) Η γνωριμία των μαθητών με τους πιο σημαντικούς σταθμούς της ιστορικής διαδρομής της τέχνης με ιδιαίτερη αναφορά στις εκφράσεις της ελληνικής τέχνης, β) η εισαγωγή των μαθητών σε βασικές έννοιες και μορφές της τέχνης και γ) η άσκηση των μαθητών στην «ανάγνωση» των καλλιτεχνικών έργων σε σχέση με τον άνθρωπο, την κοινωνία και την εποχή τους.

Διδακτέα ύλη

Εισαγωγή στις έννοιες της τέχνης και του ωραίου σε σχέση με τον άνθρωπο και την κοινωνία. Χαρακτηριστικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Είδη τεχνών: Υλικά και μορφές. Αφετηρία και λειτουργία: Μαγική επικοινωνία με τη φύση - Θρησκευτική επικοινωνία με το Θεό - Ανθρώπινη επικοινωνία - Γνώση ή ικανότητα - Πολιτισμικό προϊόν - Προσωπική έκφραση.

Η τέχνη των σπηλαίων. Η οργάνωση των μορφών στους πρωτόγονους πολιτισμούς και στην παιδική ηλικία.

Ελληνική τέχνη: Πολιτισμός του Αιγαίου και σχέση με πολιτισμούς της εγγύς Ανατολής. Μινωικός, Μυκηναϊκός, Κυκλαδικός, Γεωμετρική τέχνη, αρχαϊκή, κλασική, ελληνιστική, ελληνορωμαϊκή - Επιλογή των πιο χαρακτηριστικών ειδών τέχνης. (Αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική) και των πιο αντιπροσωπευτικών έργων. Τέλος θα διατεθούν 3-4 διδακτικές ώρες για την αρχαία ελληνική μουσική.

Τάξη Β' ώρες 2

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι αυτός που διατυπώνεται για την Α' τάξη.

Διδακτέα ύλη.

Η τέχνη στους Νέους χρόνους. Βυζάντιο. Ευρώπη. Ο χαρακτήρας τα είδη και οι μορφές της μεσαιωνικής τέχνης. Αναγέννηση - Μπαρόκ - Μανιερισμός - Ροκοκό - Κλασικισμός - Ρομαντισμός.

Τα ρεύματα εξετάζονται τόσο στην Ευρωπαϊκή όσο και στην ελληνική έκφρασή τους.

Διατίθεται χρόνος για την εξέταση της ελληνικής λαϊκής τέχνης.

7. Εργαστήρι των τεχνών του λόγου

Τάξη Α' ώρες 2.

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών στο λόγο στην κίνηση και γενικότερα στη θεατρική πράξη μέσα από τη θεωρία (γνώστικός τομέας) και την άσκηση (εφαρμογικός τομέας).

Διδακτέα ύλη

Θεωρητικά

I. Εισαγωγή στην κίνηση και στο λόγο γενικότερη εισαγωγή στο θέατρο.

II. Αρχαίο Ελληνικό δράμα (κωμωδία - τραγωδία) - Στοιχεία. Θεατρικός χώρος - ανάλυσή του.

Εφαρμογές

I. Κίνηση - Ρυθμός

α. Ασκήσεις αναπνοής (διαφραγματικές)

β. Χαλάρωση,

γ. Ρυθμική κίνηση.

II. Αυτοσχεδιασμός

α. Απλή θεματογραφία (Επαγγέλματα, απλές μμήσεις χωρίς λόγο).

III. Υποκριτική

α. Ανάγνωση κειμένων (από απλά κείμενα σε δυσκολότερα)

β. Απαγγελία ποιημάτων (απλά, δυσκολότερα)

Τάξη Β' ώρες 2

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι αυτός που διατυπώνεται για την Α' τάξη.

Διδακτέα ύλη

Θεωρητικά

I. Ρωμαϊκό θέατρο (Πλάυτος - Τερέντιος) - Στοιχεία

II. Βυζαντινό θέατρο (εκκλησιαστικό δράμα). Πιθανό έργο «Ο Χριστός πάσχων».

III, Κρητικό θέατρο (Β. Κορνάρος - Ερωτόκριτος/Χορτάτζης - Ερωφίλη)

IV. Μετεπαναστατικό θέατρο στην Ελλάδα (Γλωσσική προσέγγιση)

V. Νεοελληνικό θέατρο

α. Τέλος 19ου αρχές του 20ού αιώνα.

β. Σύγχρονο θέατρο.

VI. Ελισσαβετιανό θέατρο (Σαίξπηρ - Μ. Τζόνσον)

VII. Κομμέντια ντελ άρτε (Γκολντόνι)

VIII. Γαλλικό θέατρο (Μολλιέρος)

IX. Σύγχρονο θέατρο (Ίφεν - Μπρεχτ - Ουίλιαμς - Μύλερ)

Εφαρμογές

I. Δεδομένη θεματογραφία (που θα προετοιμάζεται στο σπίτι) ατομική - ομαδική.

Τα θέματα θα είναι περισσότερο θέματα καταστάσεων, όπως μιμητική περιγραφή γεγονότων.

II. Απαγγελία δημοτικών τραγουδιών (Συλλογή Ν. Πολίτη).

III. Διάλογοι

IV. Μονόπρακτο

V. Παράσταση ολοκληρωμένη

8. Πολύτεχνη Έκφραση

Τάξη Α' ώρες 4

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι η συνολική ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων, σωματικών, πνευματικών, ψυχικών, του παιδιού, μέσα από μια μουσικοκινητική αγωγή που βασίζεται κυρίως στο συλλογικό αυτοσχεδιασμό.

Διδακτέα ύλη

Το μάθημα βασίζεται στις αρχές διάφορων μουσικοπαιδαγωγικών συστημάτων (ORFF, KODALY, MARTENOT κ.λπ.) και η μέθοδος διδασκαλίας προσαρμόζεται ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι ασκήσεις μπορούν να χωριστούν σε σχέση με 1) το χρόνο 2) το χώρο 3) την ένταση 4) τη μεθοδολογία (μορφές λόγου/μορφές μουσικής) 5) την αναπνοή 6) τις αισθήσεις γενικότερα. (Τα στοιχεία αυτά που διαφοροποιούν τις ασκήσεις, στην πράξη συμπλέκονται, συνδέονται και αλληλοσυμπληρώνονται).

Το μάθημα αυτό μπορεί να καταλήξει στην προετοιμασία και παρουσίαση από τους μαθητές πολύτεχνων έργων στα πλαίσια της εφαρμογής των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί.

Τάξη Β' 2 ώρες

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι αυτός που ορίζεται για την Α' τάξη.

Διδακτέα ύλη

Οι ίδιες ασκήσεις που προβλέπονται για την Α' τάξη αλλά σε έργα πιο δύσκολα και σύνθετα.

Ασκήσεις που δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην κίνηση και στην εκφραστική του σώματος. Άσκηση της φαντασίας.

Προετοιμασία και παρουσίαση από τους μαθητές μικρών απλών χορογραφιών πάνω σε μουσικά κομμάτια.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 30 Μαΐου 1989

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ